

Förslag till ställplats för husbilar i Mariehamn

Husbilsturismen ökar snabbt i vår omvärld, så även på Åland. Därför behöver Mariehamn en ställplats för att dra bättre nytta av dessa turister. I detta dokument redogör jag varför Mariehamn behöver en ställplats, och hur Mariehamn kan få ekonomisk vinning från denna.

Jag redogör varför det behövs en ställplats fast vi har en camping i Mariehamn, det är en fråga som jag ofta får, så därför redogör jag även skillnaden på att resa med husbil och campa. Jag har även tittat på var det kunde vara lämpligt att anlägga en ställplats.

Campingformer Idag

Husbilarna har skapat ett nytt sätt att turista. För den oinvidde kan husbilsturism och husvagnsturism vara samma sak, men så enkelt är det inte. Husbilar skiljer sig markant från husvagnar på flera sätt.

Ställplats – vad är det?

En ställplats är egentligen en vanlig parkering, men det är en parkering där vanligtvis enbart husbilar får parkera och övernatta. Parkeringen kan bestå av asfalt, eller grus, eller vara en gräsplan. Ibland finns viss service mot en avgift. Med ställplats menas en plats där man kan ställa upp sin husbil för övernattnings, och med detta menas att man eventuellt kan sätta ut lite möblemang och markis, om ställplatsen lämpar sig för detta. Sådant lämpar inte sig på en allmän parkeringsplats.

Fördomar

Det finns gott om gamla fördomar om campingturister.

En fördom som lever kvar är att campingturister inte genererar några pengar. Så är absolut inte fallet idag.

På 60-70-talet då campingfordon slog igenom. Var det enkla husvagnar som saknade toalett, vatten hade man i små dunkar. Man var i princip tvungen att campa på campingplatser. Husvagnen var revolutionerande för den gjorde det möjligt för arbetarklassen och barnfamiljen att ha råd med semesterresor. Man campade på campingplatser och man var väldigt självförsörjande. Detta innebar att utanför campingen genererade det väldigt dåligt med pengar.

Med tiden har husvagnarna blivit lika lyxiga som hotellrum och husbilar har kommit in på marknaden. Idag kan du få allt från en billig husvagn för några tusen euro till en husbil för över en miljon euro. Och den här typen av fritid lockar idag alla typer av människor från vanliga låglönearbetare till företagsledare. Man kan även se att fritidsformen idag är populärast bland den köpstarka befolkningen som är 50 plus.

Skillnader mellan Husvagn och Husbil.

Det är i grunden samma intresse som på grund av förutsättningar har utvecklats lite olika. Det är också den skillnaden som gör att vissa hellre vill ha husvagn och andra hellre vill ha husbil.

Husvagn

Grovt kan man säga att husvagnsägaren är mer social än husbilsägaren, och gillar att umgås med andra campare på campingplatsen.

anlig syn på campingplats.

Husvagnsägaren är mer ute efter en lugn tillvaro och parkerar gärna husvagnen på en camping där mycket tid fördrivs, man grillar och umgås och njuter av sommaren. Upptäckter och utflykter görs gärna i närområdet med personbilen.

Campingplatsen får gärna ligga utanför stan vid en vacker sjö eller havet. Vill man besöka staden för att handla har man ju tillgång till bilen. Man stannar gärna en längre tid på samma plats. Tanken att måsta packa ihop och byta nattplats varje natt känns stressande och arbetsamt. Det är väldigt sällan en husvagn stannar på en ställplats eller fricampar på en parkering.

ånsliggare

Husvagnsägare har gärna förtält, och vidlyftiga trädgårdsmöblemang, stora fina grillar, därför är det också ointressant att söka nya nattplatser varje kväll.

Det är även vanligt att husvagnscamparen håller till på samma campingplats hela året runt. Och vissa då bara tar vagnen ut på resa under de 4 semesterveckorna, övriga tiden står de på en och samma camping. Dessa kallas för långliggare. Man känner lätt igen en långliggare, då de ofta byggt trädgårdar och altaner runt sina vagnar.

Husvagnar har gentemot husbilar tekniskt helt andra förutsättningar. En husvagn har ganska låg lastförmåga, och kan därmed inte ha så stora vattentankar och avloppstankar. Man måste därför fylla och tömma ofta. Man har heller inte batterikapacitet att bo länge utan ström, om man inte vill göra avkall på bekvämligheten. Därför blir husvagnen mer beroende av campingplatser, och därför väljer människor som trivs med campinglivet ofta en husvagn. Husvagnar kommer fortsättningsvis att besöka campingplatser så som de alltid gjort. Och idag inregistreras ungefär lika många nya husvagnar som husbilar per år.

Husbil

Husbilsägaren är ofta den lite mer äventyrligare sorten som ser framemot ett nytt ställe att stanna och utforska varje dag. När kvällen kommer behöver man bara en lämplig parkering där man övernattar. Husbilsbesättningen vill promenera på nya ställen uppleva nya platser, nya restauranger och sevärdheter.

Husbilister brukar säga att de campar inte de reser med husbil.

Husbilar utnyttjar gärna ställplatser mer än campingplatser då det är enkelt att parkera och går snabbt att åka iväg följande dag. Inget incheckande eller utcheckande utan bara att åka iväg. Det är inget ovanligt att husbilar anländer på kvällen mellan 20-22 för att bara parkera och sova, och fortsätter färden tidigt på morgonen. Därför vill husbilister inte betala för en campingplats fina service, då man inte utnyttjar den. Många husbilar har solceller för att klara av att fricampa, men när det blir sämre väder söker sig husbilar mer till ställplatser med el eller eventuellt campingplatser i brist på ställplatser. Jämför man med husvagnen som kan lämnas på en campingplats, då man tar bilen till staden, så blir husbilen fast, och man vill parkera på gångavstånd från det man vill upptäcka. Detta är en av de största orsakerna till att husbilarna inte stannar på campingplatser, utan hellre på en central ställplats.

Fast riktigt så enkelt är det inte, ca 25% av nätterna så tar husbilsägarna in på campingplatser. Trots att husbilister säger de campar inte, utan de reser med husbil, så vill man ibland ha den där dagen då man inte gör stan eller nya upptäckter, utan man vill bara sola bada och njuta av vädret. Då åker husbilarna till campingplatser.

Barnfamiljer utnyttjar även de campingplatser oftare, då barnen har större möjlighet att roa sig, och det går alldeles för mycket vatten om en fyrbarnsfamilj ska duscha i en husbil alla dagar.

Det finns även de som känner sig otrygga och inte kan sova på en parkering, utan vill ha tryggheten som uppstår då många campar tillsammans på ett avskilt område.

Tillsammans gör ovanstående orsaker att husbilarna spenderar 25% av nätterna på campingplatser.

Jämför man med husvagnen, så är husbilar inte gjorda att stå på en och samma camping under längre tider, man blir då låst till platsen. Husbilar har betydligt bättre förutsättningar att klara sig utan campingplatsens service, då de kan ha många gånger högre lastkapacitet än husvagnar. Dagens husbilar har oftast stora vattentankar och toalett med duschmöjligheter, och man klarar flera dagar upp till en vecka utan någon service.

Camper

En husvagnsliknande bodel som man kan lasta på flaket på en vanlig pickup eller annan flakbil. De som har camper är ofta fiskare, jägare eller folk som helst åker ut i naturen. Campern är mindre än husbilar och husvagnar, och lämpar sig utmärkt på en 4-hjulsdriven pickup. Och därmed kommer du till fiskestället eller jaktområdet. Camper används även till vanligt semestrande, men inte lika vanligt som husbil eller husvagn. Camper räknas som last och man får därför inte vistas i campern under färd.

Konkurrerar ställplatsen inte med campingplatsen?

En enkel ställplats konkurrerar inte med campingplatser i någon större sträckning. De som skulle använda en ställplats är de som idag står lite här och där i Mariehamn. Ställplatsens syfte är att samla husbilarna på ett lämpligt ställe och styra dem att handla i Mariehamn. Så därför är det viktigt att ställplatsen blir så centralt som möjligt. Ställplatsen medför att husbilarna får en trygg plats där de inte irriterar lokalbefolkningen. Som det till viss del gör idag, då de står lite här och där.

Det är också viktigt att ställplatsen känns gemytlig och trevlig, inte för turisternas skull utan för Mariehamns skull. Husbilsturister tipsar gärna varandra i forum och i sociala medier om fina ställplatser och campingar. Så en gemytlig ställplats vid vattnet kommer att göra att Mariehamn besöks av fler husbilar i framtiden både på ställplatsen och campingplatsen.

Parkeringsproblem idag i Mariehamn

Parkeringsproblemet idag i centrala Mariehamn, gör att turisterna inte känner sig välkomna. Alla parkeringsförbud gör det svårt för turister som inte redan hittar i Mariehamn att hitta en lämplig nattparkering. Turisterna får uppfattningen att Mariehamn inte främjar husbilsturisterna.

Idag hänvisas husbilarna till parkeringen mellan Ångbåtsbryggan och Lilla-Holmen. Där ska de konkurrera om parkeringarna med badgäster och båtplatsägarna, som vill fara ut med sina båtar. Detta gör att många mariehamnare irriterar sig över turisterna, och turisterna känner sig ovälkomna. Platsen är dock vacker och fungerar bra dagar med sämre väder, då varken badgäster eller båtåkare är på farten, annars brukar dessa parkeringar vara fulla. Sen finns ett visst problem med störande ungdomar som glatt stöjar och sjunger samt bilar som varvar och slirar fram och tillbaka på helgkvällarna. Lilla-Holmen är ju som bekant en mötesplats för ungdomar. Inget fel i det, men det fungerar dåligt med sovande turister i husbilar.

På hösten blir problemet ett annat, från första september är parkeringen uthyrd till båtplatsägarna, som båtuppläggningsplats. Att stå där då är inte populärt, anta att husbilens besättning är ut på shoppingrunda i stan, båtägaren har anlitat en kranbil och ska ta upp båten, men en utländsk husbil står på dennes plats. Så efter första september kan man inte stå där. Samma problem på våren. Även campingen Gröna udden stänger den tiden. Hösten 2013 stängde Gröna Udden sjätte september, då tältare och husvagnar minskar drastiskt. Husbilar rullar ofta dock längre, och vissa året runt.

Så var hittar vi en central parkering där husbilar får parkera över natten. Uppe vid stadshuset, finns en allmän parkering, dock har inte turisterna riktigt hittat dit, utan istället hamnat att stå olagligt över natten norr om Shell. Så ska det inte behöva vara i ett samhälle som vill vara en turistort.

Är att övernatta i husbil lika med camping?

Att övernatta i husbil räknas inte som camping, utan räknas som just övernattnings i bil lika som lastbilschaufförer som övernattar i sovhytten inte heller campar. Allmänt vedertaget är det övergående från övernattnings till camping om utemöbler eller markis med mera sätts upp runt bilen.

Lönar sig en ställplats?

I Mariehamn tror jag inte man kan ta mycket betalt för själva parkerandet. Eftersom det är gratis annars i hela staden. Då söker sig turisterna ändå till andra platser ändå. Men en ställplats genererar ändå pengar till samhället. Vinsten ligger i att man ökar på husbilsturismen och styr in dem till våra företagare. Får våra företagare bättre omsättning, så genererar det mer pengar till samhället.

Ser man till den föreslagna platsen, så blir den naturliga gångvägen till centrum genom sjukvarteret och upp via Shell eller Nygatan. Idag står många på parkeringen norr om Shell , cirkusplatsen eller Hotell och restaurangskolans parkering. Då blir det att de promenerar servicegatan, och det gynnar ingen. Varken turisterna eller företagarna.

Lämpligast vore att gå in för en enkel ställplats med bara sophantering som enda service och eventuellt en dricksvatten kran om det finns vatten lättillgängligt, och att hänvisa de som vill ha mer service till Gröna Udden, som lever på att ge service åt campare. Då blir det heller ingen diskussion om att samhället konkurrerar med campingplatsen.

Trots att husbilar står på gratis ställplatser genererar de ungefär lika mycket pengar som de som tar in på campingplatser. Detta beror på att de som bor på en campingplats i allmänhet lagar den mesta maten själva, är vädret vackert så plockas grillen fram. Medan de som övernattar på en parkering inte tar fram gillen då det inte passar sig på en parkering. Utan man letar upp en lokal uteservering om vädret är bra, och en mysig restaurang om vädret är mindre bra. De som bor på en central ställplats tenderar även att shoppa mer än de som bor avsides på en campingplats.

Gratis ställplats i Gävle.

Det är vanligt att städer erbjuder gratis ställplatser. Gävle har löst det genom att ha ett antal 3 x 9 meters parkeringsrutor, där enbart husbilar får parkera. Varannan ruta är streckad, som brandsäkerhetsavstånd. Resterande parkeringsplats var för personbilar, begränsat till 2 tim. Denna plats är mycket uppskattad, då platsen är vackert belägen längs ån, och nära centrum. Detta gör att här stannar man gärna till och går och strövar i Gävle centrum, lite fika och shopping blir det ju lätt då också.

Husbilsturisternas konsumtion

Tyvärr finns inga färskare utredningar om hur mycket som husbilsturisterna konsumerar. Det finns en undersökning från ÅSUB 2008. där man uppger 35€ per person och dygn. Utredningen gäller både husbilar och husvagnar, som bor på campingplatser. Därför visar den inte hela sanningen för husbilar som övernattar i centrum.

Från Sverige finns nyare utredningar, som visar på att husbilar konsumerar för 800 kr per person och dygn i medeltal. Utredningen visar även att husbilar som övernattar i städer istället för på campingplatser genererar lite mer än de som bor på campingplatser. Dock är skillnaderna små. De som övernattar på landet och ej på camping genererar minst.

Utredningen visar även på att ställplatsens läge är väldigt avgörande om husbilsturisten blir stor konsument eller inte. Ställplatsen bör ligga max 300 – 500 meter från centrum, eller andra turiststråk. Parkeringar och ställplatser längre bort får samma effekt som övernattning på landsbygden.

Uppskattad övernattning och avkastning

I Mariehamn så övernattar ca: 5-7 husbilar per dygn under högsäsong. Och antalet stiger för varje år. Det blir 450-630 övernattningar under juni – augusti. Enligt statistiken är det 2,3 personer per husbil. Detta ger sammantaget en konsumtion på 93 000€ - 130 000€ enligt den svenska statistiken till Mariehamn och dess företagare.

Vilken service behöver husbilarna

Med 1 – 2 dagars mellanrum, behöver husbilarna kunna bli av med soppåsar, Ju mer de konsumerar jo mer sopor blir det, och vi vill ju att de ska konsumera. I sommarvärmen börjar sopor fort lukta och man vill inte ha dom i bilen så länge.

Med 1 till 5 dagars mellanrum behöver de tömma latrintanken (toaletten) och grävattentanken (från dusch och handfat och diskho).

Med 1 – 2 gånger i veckan behöver de fylla på dricksvatten.

Den här servicen erbjuder Mariehamn redan , den är bara utspridd på olika ställen i Mariehamn. Inget av dessa behöver finnas på ställplatsen, men det måste finnas en informationsskylt där man berättar var servicen finns. Dock skulle det vara bra om sophantering fanns där.

Extra service

Utöver ovanstående måsten, så brukar el och WiFi vara det som står högst på önskelistan. Alla har inte solpaneler på sin bil, och ibland är det regndagar. Här måste man bestämma om man vill erbjuda el, eller om man hänvisar de som vill ha el till Gröna udden. El kan erbjudas genom en myntapparat (vanligt i Europa).

Lika så är Wifi väldigt bra. Det är lika svårt för en fransman att handla ett kontantkort i här, som för oss att handla rätt typ av kontantkort i Frankrike, och installera och aktivera det på franska. Detta är upp till staden , om de vill erbjuda turister detta.

Vad förväntar sig husbilsturisterna

Husbilsturister förväntar sig ingen service, så vidare man inte tar in på camping, då förväntas bra service. Men när man åker till Åland en ö i havet så förväntar man sig hitta fina parkeringar vid vattnet. Få njuta av vattnets rogivande verkan. Det man absolut inte vill hitta är en massa förbudsskyltar om att husbilar inte får stå där på natten. Idag ser man många husbilar som åker runt, runt och söker platser där man lagligt kan parkera, ibland lyckas dom och ibland står de på cirkusplatsen där parkeringsförbud gäller. Så ska det inte vara.

Service som finns idag i Mariehamn

Latrintömning finns vid blå skåpet vid bussparkeringen mellan Shell och Bilmacken. Den är fortfarande inte skyltad så turistande husbilar och turistbussar tömmer tyvärr i skogen eller i dagvattenbrunnar idag.

I det blåa skåpet finns en vattenslang som används för att spola rent efter sig. Och många vill skölja ur sin latrintank. Därför bör man inte använda den slagen att fylla sin dricksvattentank.

Dricksvatten finns vid parkeringen vid lilla holmen. Kanske det finns på fler ställen. Även den är ej skyltad och svår att hitta.

Idag finns sopkärl för blandavfall i hamnarna, Det finns en vid Ångbåtsbryggan, en vid Mannechai och en vid Notgrundet. Kanske det finns fler.

Förslag på lämplig plats att anlägga en ställplats.

Det finns en gräsplan som vore lämplig norr om sjökvarteret och söder om Mariebad.

Det har redan kommit en ny infart enligt bilden. Så egentligen behövs bara skylten och någon form av avspärning så husbilarna inte sprider ut sig ända mot Mariebad.

Ett enkelt snöre mellan stolpar skulle räcka för att markera ut ställplatsen och var surfarnas område är. Det vore kanske bra att markera ut gränsen mot sjökvarteret också. Snöret gör också att inte så många nyfikna springer och stör då folk vill sova i bilarna. Infart till surfhuset tillåts naturligtvis över ställplatsen.

Marken är stabil, den består av gräsbeväxt mo och sand. Längre ner är det fyllnadsmassor bestående av mo, grus och tegelsten. Så gräsytan är ytterst lämplig som ställplats. Tunga lastbilar svängde på gräsytan, när dom byggde infarten, och det blev inga spår alls.

Centerns förslag på åkrarna vid bläckfisken kräver grundförbättring om den ska hålla. För den består av lera under och jord på ytan. Samt den är för långt borta för att gynna de lokala företagarna. Blir risk turisterna äter medhavd mat i husbilarna istället, och nyttan för Mariehamn försvinner.

Kostnad för att färdigställa ställplatsen enligt förslaget

- Skylt vid vägen, (parkering endast husbilar)
- En informationstavla på husväggen med anvisningar om var tömningsstationen finns, och var man kan fylla färskvatten och sophantering, samt hänvisning till Gröna udden för de som vill ha mer service.
- Några pinnar och ett snöre, som avgränsar ställplatsen från övriga grönområden.

Priset blir alltså några hundringar, men skulle generera bra service till husbilsturisterna som i sin tur gynnar Mariehamns företagare och ett mer levande centrum.

Bilder från platsen

Utrymmet är ca 30-35 meter brett mot Slemmern. Så det skulle rymmas 5 bilar längs vattnet, som skulle bli de mest eftertraktade platserna.

Snöre inritat för att visa hur det kunde bli.

Området räcker gott för ställplats och för surfarnas intresse.

Ny infart har precis byggts till området. Bara att sätta upp skylten.

Även om ställplatsen kommer ända mot huset, så har de en ca tio meter bred gräspassage till stranden. Och jag tror de redan nu använder mest den här sidan.

Så här kunde det se ut från sjösidan. Och det är exakt vad husbilsturisterna vill ha. Bilden tagen vid Tostebärga ställplats.

Ordlista

Ställplats	En iordningställd plats där enbart husbilar får parkera. Det kan vara en asfaltparkering, grusplan eller en gräsyta. Viss service kan förekomma. Ställplatser med mer service har ofta en avgift. Ordet ställplats kommer från tyskans stellplatz.
Fricamping	Övernattning i husbil, husvagn, camper eller tält på ett område som inte är campingplats eller ställplats. Det kan vara allt från en vanlig parkeringsplats i stan till en glänta i skogen.
Långhuggare	Campare som ligger vid samma camping hela säsongen eller längre.
Quick stop.	En engelsk term för ställplats. Används ofta av campingplatser som även vill erbjuda en ställplats för husbilar.
Förtält	Tält med tak och väggar som fästes i campingfordonet. Vanligast till husvagnar.
Markis	Ett enklare sol/regnskydd som är vanligare på husbilar. Går snabbt att veva ut och in vid ankomst/avfärd.
Latrin (svartvatten)	Från toaletten.
Gråvatten	Spillvatten från dusch och disko samt handfatet på toaletten.
Kassett-toa	En toalett med löstagbar latrintank.

Uppdaterad 5.10.2013

Henrik Hagström

Tel: +3584573427640

E-mail: henrik.hag71@gmail.com